

Tln Yalçın

OSMANLI'DA BİR İNGİLİZ GELİN

roman

♥
CAN

2. BASIM

Tln Yalçın
OSMANLI'DA BİR
İNGİLİZ GELİN

TÜRK YAZARLARI

Yayına Hazırlayan
Faruk Duman

Dizgi
Serap Bertay

Düzeltili
Fulya Tükel

Montaj
Mine Sarıkaya

Kapak Düzeni
Semih Özcan

İç Baskı
Özal Basımevi

Kapak Baskı
Çetin Ofset

Cilt
Eko Ofset

1. basım : 2004
2. basım : 2004

Tülün Yalçın
OSMANLI'DA BİR
İNGİLİZ GELİN

ANI ROMAN

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

*Aunty'nin anısına
ve
çocuklarımıza.*

Başlarken

Ayşe¹ Ablama, uzun zamandan beri anneannesinin hayatının yazılması gerektiğini düşündüğümü söyledim. Benim cesaretim yoktu, çocuk hikâyeleri yazıyordum, profesyonel değildim.

O, aynı aileden olduğumuz için geçmiş olayları bildiğimi, bazılarını da birlikte yaşadığımızı, onu tanıyan, seven bir yakını olduğuma göre, içten ve yalın ifademle onu daha iyi anlatabileceğimi söyledi ve bana cesaret verdi.

Zaten bu roman tarihi bir belge değil, ailenin bildiği doğrularla unutulmaması gereken bir hayatın hikâyesidir.

Tülün Yalçın (Belen)

¹ Ayşe Sarıalp (Cebesoy)

Bir Hikâye:

Halil İbrahim Peygamber, sofrasının açıklığı ile tanınır, kim isterse yer içer, Tanrı'ya şükredip gidermiş. Tanrı da sofranın bereketini eksik etmezmiş.

Rivayete göre bir gün, seksen yaşında, zorlukla yürüyen bir ihtiyar gelmiş, hürmet edip baş köşeye oturtmuşlar. Dua faslına gelince ihtiyar, “Ben dua etmem, çünkü sizin tanrınıza inanmıyorum,” demiş.

Halil İbrahim Peygamber çok kızmış, “Tanrı'ya inanmayana soframda yer yok,” demiş. İhtiyar üzgün ayrılmış.

O günden sonra sofranın bereketi kalmamış, gelenler aç kalıyormuş.

Bir gece Halil İbrahim Peygamber, “Ben ne kusur ettim de bereketsizlik oldu?” diye Tanrı'ya yalvarmış.

Gece rüyasında Cebrail'i görmüş. “O kim oluyor ki benim seksen yıl eksiksiz rızkını verdiğim kulumu bir gün bile doyuramadı,” diye Tanrı'nın haberini getirmiş Cebrail.

Halil İbrahim Peygamber günlerce ihtiyarı aramış, sonunda bulup özür dilemiş ve sofrasının bereketi geri gelmiş.

Hayat, bereketini anlayış ve sevgiden alan açık bir sofradır. Herkes nasibi kadarını alır ve gider.

BİR İNGİLİZ KIZI

Yıl 1947, üçüncü kez İstanbul'a geliyorum. Her üçü de değişik olaylar, değişik beklentiler.

Elli yıl önceki ilk gelişimde on dokuz yaşında, hayat dolu güzel bir İngiliz kızyıdım. Sanki İstanbul'da sihirli bir değneğin yaşamımı değiştireceğini sezmiş, hayata pembe gözlükler arkasından bakıyordum.

Ne büyüleyiciydi İstanbul, ne büyüleyiciydi hayatımın akışını değiştiren o zeki bakışlı kara gözler.

İkinci dönüş 1939'da, hüzünle sona erdi. Halbuki ne umutlarla başlamıştı.

Yıllarca kocamla (Mehmet Ali Gerede, Dahiliye Nazırı, 150'liklerden) Paris'te sürgün hayatı yaşamıştık, af kararı çıkmıştı bir süre sonra, tarif edemeyeceğim bir sevinç ve heyecanla yola çıkmıştık. 1939 yılının Ekim ayı idi, Atatürk artık yaşamıyordu... Belki daha önce onunla görüşebilme olanağı olsaydı bu hasret dolu yıllar boşa geçmeyecekti.

İstanbul'a varışımızın haftasında Mehmet Ali Bey Tepebaşı'ndaki Continental Hotel'de arkadaşlarıyla görüştüğten sonra ani bir şekilde vefat etti. Kalbi bu kadar hasret ve heyecanı kaldıramamıştı. Zincirlikuyu Mezarlığı'nda toprağa verdik. O bir şekilde vatanına kavuşmuştu. Savaş söylentilerine rağmen kızım Nimet'le

geri döndüm, nişanlısı Paris'te bekliyordu.

Uzun zaman ne doğduğum, büyüdüğüm İngiltere'de ne de vatanım bildiğim Türkiye'de yaşayabildim. Hep iki arada, Paris'te kaldım. Hele İkinci Dünya Savaşı'nda Paris'te yabancı bir dul kadın olarak, ben de kendi savaşımı verdim.

Şimdi kesin olarak İstanbul'a dönüyordum, birçok badire atlatmış, yorgun, yaşlı bir kadın olarak. Beni güçlkle uçağa bindirdiler. Artık yürüme zorluğu çekiyorum, kahırlı yokluk ve savaş yıllarının sonucu.

İki oğlum artık gelemezdi, onlar buralarda büyümüş, iş sahibi olmuş, evlenip çocuklara karışmışlardı. Kızım, Fransız kocasından ayrılmıştı, henüz bir karar verecek durumda değildi. Fransa'da çalışmayı düşünüyordu.

Ben asıl vatanım bildiğim, kocamın doğduğu, öldüğü topraklara dönmek istedim.

Mehmet Ali Bey affedilip aklanmıştı, birikmiş emekli maaşımı alma hakkımı elde etmiştim. Bu beni idare eder, kimseye yük olmazdım.

Koltuğuma zorla oturdum, hostes yardımcı olmak istedi, ben kendi gayretimle daha rahat oturabileceğimi söyledim. Her zaman gayretim beni ayakta tutmuştu. Uzun zamandır kullandığım bastonumu yanıma dayadım. Kapılar kapandı, uçak kalktı. Birdenbire kendimi geçmişte, gelecekte karmakarışık halde buldum. Sanki uçakla boş bir zamana uçuyordum. Düşüncelerimi toparlamaya çalıştım. Zaten geçmişim manen yanmıştı, şimdi anılarım sanki ateşe atılmış bir kitap gibi yanıyor, bazı sayfalar ateşten uçup yarı yanık, etrafa saçılıyordu. Ben onları toparlamaya çalışıyordum, kopuk kopuk, yazık, en güzel yerleri yok olmuş.

Her şeye rağmen iradeli bir kadınıym. Adım Eleanor Louisa Bendon Gereade. Kısaca Nellie, 19-10-1878 Cardiff doğumluyum, burcum Terazi. Ne olursa olsun, her durumda dengemi bulmaya çalıştım. Dengemi bozabi-

len yalnızca kocam Mehmet Ali'nin o keskin bakışlı siyah gözleri oldu.

Hostes gelip rahat edebilmem için koltuğu arkaya çekti, başımı dayadım, gözlerimi uçak penceresinden dışarı çevirdim, sanki yıllar önce İstanbul'a geldiğim gemi penceresinden bakıyordum, bulutlar deniz dalgaları gibi etrafımızdan geçiyordu. Gözlerimi yumdum.

Evet, bir gemideydim. "İstanbul'a varmamıza bir gece kaldı, Truva savaşlarının yapıldığı Hellespontes (Çanakkale) Boğazı'na giriyoruz," diye anons yaptı kapitan. Daha iyi görebilmek için bir genç kız merakıyla halama sormadan kamaradan fırlayıp uzun eteklerim, sarı saçlarım rüzgârda uçuşarak merdivenleri tırmanarak denize atlayacakmış gibi küpeşteye abandım. Hiç bu kadar uzun bir Boğaz görmemiştim. Kıyıları yemyeşildi, ne kadar da sakindi. Kim bilebilirdi ki yıllar sonra en kanlı savaşlar gene burada olacak ve kardeşim Tommy savaşırken ölecek, sonsuza dek buralarda kalacaktı.

Güneş arkamızdan mor-kırmızı batıyordu. Denizde parlak kırmızı bir yol belirdi, gemi bu yolu takip ediyor, sanki gizli bir kuvvet beni İstanbul'a bu dönüşü olmayan yoldan götürüyordu. Halamın sesi beni hayal dünyamdan ayırdı:

"Nellie neredesin, daha yeni iyileştin, annenle baban seni bana emanet etti, gene hasta olursan ben ne yaparım?" ... Öf ne çok konuşuyordu, cevap vermedim. "Bak, eteklerindeki danteller simsiyah, görecek ne vardı da küpeşteye o kadar dayandın!" Ah! Nasıl da farkına varmamıştım, hem eteklerim hem de kollarımın dirsekleri simsiyahtı. En sevdiğim bal rengi elbisem geminin bacasından gelen duman isleriyle mahvolmuştu.

Halam sırtıma bir atkı atıp yarı sitemli bakışlarla, "Sen küçük bir hanımefendisiz, bir hanımefendi gemide yalnız başına dolaşmaz," dedi. Zaten güneş batmıştı;

kamaramıza döndük. Buharla işleyen Fransız bandıralı *La Paix* (Barış) adlı gemi çok büyük değildi ama en konforlularındandı. İlerki yıllarda ‘Barış’ sözcüğünün yalnızca geminin adında kaldığını gördüm. Yolcuların çoğu Fransız ve İtalyan’dı, birkaç Türk de vardı. İlk defa Türklerle karşılaşmıştım, ilk izlenimim iyi olmadı. Çünkü bir kadına bakmasını bilmiyor, gözlerini çekinmeden öyle dikiyorlardı. Fransız kaptanımız kibar, orta yaşlı bir beydi. Korsikalı ikinci kaptan bana hayranlığını gizleyemedi. Halam, “Doğuluların ve Akdenizlilerin çoğu böyledir, hislerini gizleyemezler. Gene de sen nazik ve dikkatli ol,” diye tembih etti.

Gemiye bindiğimizden beri ilk defa hava sakinleşmişti: Ben ne kadar dışarıda dolaşmak istesem bile artık halamın kanatları altına girmiştim. Yemek yemeye yukarı çıkmadık, kamaramıza gelen yemeği keyifsizce yedim. Toplanacak eşyaları gözden geçirip bavullara yerleştirdik. İstanbul’a varmamıza çok az kalmıştı. Erken yattık.

Geminin sesi kulaklarımda: Ron-ron-ron, Gır-gır-gır. Sanki kedim Topsy kulağımın yanında yatıyordu, elimle onu aradım. Ama odamda değildim, her şey çok uzaktaydı.

Annem, babam, kardeşlerim ve Michael.

Michael, istikbali olan genç bir mimardı. Babam da, mimar olduğu için benimle evlenmek istemesine sıcak bakmıştı. Daha ben kararımı vermeden nişanlanmamız herkes tarafından onaylandı. Ben Mike’ı iyi tanımadığımı söyleyerek, birkaç kez görüşmeden nişana evet demeyeceğim, diye direttim. İyi ki öyle olmuş.

Nişan öncesi bir akşam beni güzel bir lokantaya davet etti. Önce viski içti, ben içki sevmem, hele sarhoşlardan hiç hoşlanmam. Bana ısmarladığı viskiyi de içince dili çözüldü, konuşması abuk sabuktu: “Ben içki içersen karşımdaki da içmeli, yoksa ben yalnız gider içe-

rim,” dedi ve bana bir içki daha ısmarladı. Buz kesilmiştim.

“Siz içmenize devam edin, zaten bundan sonra ben-siz içeceksiniz,” diyerek içkiyi önüne ittim. Çok güzel geçmesi gereken yemeğimiz bir kâbusa dönüşmüştü. Eve beni bıraktığında, bu işin bittiğini çoktan anlamıştı. Ailemin incelemesi sonucunda içkiye düşkün olduğu sonucu çıktı ortaya, bana hak verdiler.

Ama nedense sonradan pişmanlığını belirten birçok mektup yazdı, bazılarını okumadan yırtıp attım. Aylar geçti, hâlâ benimle görüşme fırsatı arıyordu. Bu yapışkanlığı da beni büsbütün soğuttu, hiç ilgim kalmadı. Ama eğer bir gün hakikaten seversem engel tanımazdım, dağları devirirdim, buna eminim.

Halamın İstanbul’a giderken beni de alması acaba yalnızca hastalıktan sonra toparlanmam, yoksa Michael’in gözünden bir süre uzaklaştırılmam için miydi? Herhalde her ikisi de.

Ben Galler bölgesinde, Cardiff’te yaşayan Mimar Bendon Ailesi’nin altı kardeşten dördüncü çocuğuydum. Babam bizleri en iyi şekilde yetiştirmeye çalışmış, en iyi okullarda okutmuştu. Ablam Aggie benim okuduğum Ladyler okulundan mezun olmuştu, genç bir mühendisle evlenme hazırlığı yapıyordu. İki ağabeyim Fred ve Frank İngiliz Kraliyet Deniz Okulu’ndan mezun olmuş, deniz kuvvetlerinde görevliydi. On beş yaşındaki erkek kardeşim Tommy de aynı okula devam ediyordu. On üç yaşındaki kız kardeşim Betty, bu sene benim mezun olduğum okula başlayacaktı.

Burası kızlar için özel bir okuldu. Lise dengi dersler yanında soylu bir kadının bilmesi gereken her şey öğretilirdi. Fransız hocadan çok iyi Fransızca, müzik, görgü kuralları, at binme, ev idaresi, dikiş nakış, yemek, tatlı, hasta bakımı, hatta ev temizliği dersleri okutuluyordu. Çünkü bunları bilmeyen bir lady hiçbir zaman evini, hiz-

metkârlarını idare edemezdi.

Mezuniyet sınavları sırasında hafif hafif ateşlenmeye başladım. Sınav yorgunluğu sandık. Tam diploma balosu olacağı gün ateşim daha da arttı, fena halde başım, karnım ağrıyordu. Aile doktorumuz tifo teşhisi koydu. Ne felaket. Kardeşlerimden uzak bir odaya yatırdılar. Yatağımın karşısında asılı duran mezuniyet yemeğinde giyeceğim koyu, açık mavi dantellerle süslenmiş son moda elbisemi gözyaşları içinde seyrettim. Son provada bana çok yakıştığını, o gecenin kraliçesi olacağımı söylemişlerdi. Hastalığım bir aydan fazla sürdü, ailem çok korkmuş, zaman zaman ölüm tehlikesi geçirmiştım.

Yaz ortalarına doğru iyileşmişim ama, mavi gözlerim solmuş, altın rengi saçlarım matlaşmıştı, zayıflamıştım, ayakta zor duruyordum. Toparlanmam uzun sürdü. İşte o sıralarda halam ağustos sonlarında İstanbul'a gideceğini söyleyip benim de gelmemi istedi. "Hava değişikliği sana çok iyi gelecek," deyince ben aylardır geçirdiğim sıkıntının ve baskının sonucu hemen, "Evet, ne iyi olur," diye sevinerek kabul ettim.

Önümde yirmi günden az bir zaman vardı. Cardiff'in en iyi mağazalarından birkaç giysi ve şapka aldım. Hastalıktan sonra bozulan saçlarımı biraz kısalttım, başımın tepesine iri bukleler halinde topladım. Bu saçların bana çok yakıştığını söylediler. Moralim düzeldi. Çok heyecanlıydım.

1897 Ağustos sonu halam ve ben büyük bir sandık eşya ve şapka çantalarıyla Cardiff'ten ayrıldık. Fransa'ya geçtikten sonra trenle Marsilya'ya vardık. Gemiye beklemek için Marsilya'da bir gece geçirdik. Galler'den sonra Marsilya çok gürültülü ve karışık bir şehir gibi geldi bana. Halam, "Sen hele bir İstanbul'u gör, sana daha da değişik gelecek, ya hiç sevmeyecek ya da bayılacaksın. Ortası yoktur," dedi.

Seneler sonra İstanbul hasreti çekerken halamın bu sözleri hep aklıma geldi, ne kadar haklıymış.

Ertesi sabah gemiye bindik. Bizi ikinci kaptan karşıladı. Fransızcası aksanlıydı, abartılı konuşuyordu. Yolculuk işlemlerimizi yaptırana kadar halama, “Yeğeniniz uzaktan göz kamaştırıyor, sabah güneşi gibi,” diyerek iltifat etmeye çalıştı, ben duymazdan geldim. Halamın İngilizvari soğuk bakışları onu susturmaya yeterli oldu. O zaman Avrupa’da bile iki kadının yalnız yolculuk yapması zordu.

Kamaramızda aynaya bakınca saçlarımla aynı renk bal rengi elbisemin içinde ben de kendimi pırıl pırıl gördüm, kanımca hastalığım tamamen geçmişti.

İstanbul’a yavaş yavaş yaklaşmamız muhteşemdi. Minareler, şehri özenle işlenmiş bir dantel gibi gösteriyordu. Galata Rıhtımı yelkenliler ve sandallarla o kadar doluydu ki geminin yanaşmasına imkân yoktu. Sandallar gelip geminin merdiveninden aldılar bizi. Bizim inmemizden çok eşyaları indirmek eziyetli oldu. Güçlü hamalların sırtlarında eşyalarla o ip merdivenden nasıl indiklerini görünce, bunu bir sirk cambazı bile yapamaz, diye düşündüm.

Rıhtım anababa günüydü. Bizi halamın kocasının arkadaşı Mr. Arthur Barnes karşıladı. Uzun zamandır İstanbul’da ticaretle uğraşan İngiliz bir beydi Barnes. Uzun boyluydu, kalabalığın içinde kolayca fark ettik. Bineceğimiz arabaya kadar kalabalığı yara yara ilerledik. Bir tarafta develere ticari eşyalar yükleniyordu. İlk defa deve görüyordum, bunlar Trakya tarafına mal götüreceklermiş; o kadar ağır ve hantaldılar ki acaba o yolları kaç günde aşacaklardı? Hamallar, sırtlarında eşyalarla, destur, diye diye yanımızdan geçiyor, öküzlerin çektiği arabalara dolduruyorlardı. Birkaç çarşafli kadın hariç hep erkek vardı ama bunlar da renk renk başlıklar giymişti, elbiseleri de çok farklıydı, hele su, meşrubat satanların sırtındaki süslü madeni kaplar akşam güneşinde parlıyor, göz alıyordu. Kendimi abartılı bir tiyatro dekoru içinde sandım.

Atların zorlandığı dik bir yokuştan Pera’ya (Beyoğlu)

vardık. Arabadan indiğimizde hava iyice kararmıştı. Mr. Barnes'in evi Tünel Meydanı'na doğru geniş bir apartman katındaydı. Güler yüzlü, hafif topluca, Ermeni asıllı karısı Madame Alice içten bir sevinçle karşıladı bizi. Çok güzel bir sofraya hazırlamıştı, yemekler çok leziz ve çeşitliydi. Ama biz pek yiyemedik, oldukça yorgunduk. Ağaçlı, geniş bir avluya bakan ferah bir odayı bize hazırlamışlardı. Sıcak havaya rağmen hemen uyuduk.

Ertesi sabah eşyalarımızı boşaltıp odamıza yerleştirmemiz öğleyi buldu. Gene mükellef bir sofraya hazırlanmıştı. Hizmetçisi olduğu halde, Madame Alice birçok şeyle kendi ilgileniyordu. Çok ikramcıydı, yerken çok beğendiğim balık dolmaları sonradan ağır geldi.

Beş çayını Pera Palas'ta içmek, hem de etrafı görmek için yürümeye çıktık.

Çeşit çeşit lüks dükkânların önünden geçerken, sık giyimli hanımlar, yakışıklı beylerin arasında yürürken kendimi herhangi bir Avrupa şehrinde zannettim. Çevremdeki yazılardan Pera'ya Fransızca'nın hâkim olduğunu anladım. Ara sıra geçen fesli beylerin gene o rahatsız edici bakışlarını hissettim. Keşke ben de çarşaf giyebilseydim, diye düşündüm, şapkamın tül süsleriyle yüzümü gizlemeye çalıştım. Bu halim Madame Alice'i çok güldürdü. Çok şakacı ve neşeli biriydi. Pera Palas'ta çay içerken kız kardeşi Sona geldi, benim yaşlarımda, esmerce, güzel bir kızdı, az İngilizce konuşuyordu. Gene de kendine göre yaptığı esprilerle bizi eğlendirdi.

İstanbul'da yaşayan bazı yabancı hanımlarla tanıştık. Kanımca burada snob bir yaşantı sürüyorlardı, Türklerle pek kaynaşmamışlardı.

Bir sabah ne giyeceğimi düşünürken dolabın bir köşesindeki güzel bal rengi elbisem gözüme çarptı. Geminin isleri ile giyilmeyecek bir vaziyetteydi. Madame Alice yakındaki Karlman Pasajı'nda iyi bir Rum temizleyici olduğunu söyledi: "Hiç merak etme, elbisen eskisinden güzel olacak," diye bana garanti verdi.

Ertesi sabah elbisemi kendim götürmeye karar ver-

dim. Pasaj hemen karşımızdaydı. Pera'da dükkân isimleri hem Türkçe hem Fransızca yazılıydı. Kolayca buldum. Yaşlıca Rum hanım benimle ilgilendi. İstedığimi anlayacak kadar Fransızca biliyordu. "İki-üç güne kadar hazır olur, gelin alın," dedi.

Dükkândan tam çıkıyordum ki, acele ile geçen bir beyle çarpıştım. Fesini düzeltti, güzel bir Fransızca ile, "Özür dilerim Mademoiselle, işe geç kalmıştım, göremedim," dedi. O an onun parlak, zeki, siyah bakışları sanki beni hipnotize etti. Hayret, diğer Türk erkekleri gibi dönüp bir daha bakmadı, acele ile yoluna devam etti. Acaba kimdi bu nazik, genç beyefendi?

Yanında misafir kaldığımız Barnes Ailesi bize ilginç bir turistik program hazırlamıştı. Her gün değişik yerleri geziyorduk. Sona ile arkadaş olmuştuk, çok zekiydi. Sınırlı İngilizcesine rağmen iyi anlaşıyorduk. Komik yorumları beni neşelendiriyordu.

Aramıza yeni arkadaşlar katılmıştı, Fransız baş tercümanın kızı Jeanne Marie, nişanlısı İstanbul'da doğmuş, ticaretle uğraşan André, İngiliz Sefareti'nde vazifelili Mr. Bennett, güzel karısı Sarah ile kardeşi John ve onun İtalyan sözlüsü Maria. Her şey çok hoştu ama dönme zamanı yaklaşmıştı. Pazarları birlikte gezip eğleniyorduk. Yaz sonu piknikleri, sandallarla Haliç, vapurla Boğaz gezintileri yaptık. Yalılara hayran oldum. İlk defa Sultanahmet'te duyduğum ezan beni büyüledi, çan sesleri gibi monoton ve gürültülü değil, mistik, müzikal bir çağrıydı.

Yollar bozuk olduğu için araba gezintileri eziyetli oluyordu. Hele yürümek çok daha marifet isteyen bir işti. Tozlu, çamurlu yollardan eteklerimin ucu o kadar çabuk kirlenip bozuluyordu ki, sonunda eteklerimin yere değen uç kısmına kumaşın renklerinde kalın kurdeleler diktim. Bu buluşum diğer kız arkadaşlarımın da hoşuna gitti, onlar da eteklerine kurdele geçirmeye başladılar. Kirlenince söküp atıyorduk.

Tülün Yalçın

OSMANLI'DA BİR İNGİLİZ GELİN

Yıl 1890. Yer İstanbul. Abdülhamit yönetiminin en çalkantılı dönemi. Bir yanda İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin çalışmaları, bir yanda Padişahın her yere sızan jurnalcileri. Ve Osmanlı üzerinde oynanan oyunlar, kaybedilen topraklar. İngiltere'nin küçük bir kasabasından, halası ile birlikte bir aylığına İstanbul'a gelen *Nellie*, ailesini yıllarca göremez, ikinci vatanında önce Osmanlı Devleti'nin, sonra Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün siyasal ve toplumsal değişimlerini yaşar. İstanbul'un işgalinden Birinci Dünya Savaşı'na kadar pek çok şeye tanık olur. *Osmanlı'da Bir İngiliz Gelin*, Osmanlı'nın son dahiliye nazırlarından ve Atatürk'le yakınken yollarını ayıran, Avrupa'ya savrulan *Mehmet Ali Gerede*'nin eşi *Nellie*'nin romanı. Unutulmaz bir aşk öyküsü olduğu kadar bir çağ romanı da.

Kapaktaki fotoğrafta: NELLIE,
Osmanlı kılığıyla

ISBN 975-07-0405-3

9 789750 704055

<http://www.canyayinlari.com>